

Ellonen (KOO, KVT), Kaskinen (VPO, VVH), Reinimäki (VPO, VVH), Hokkanen (VPO, VIM), Ahokas (VPO, VIM), Toikka (VPO, VIM)

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto esitykseksi rajavartiolain muuttamisesta

Sisäministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta esitykseksi rajavartiolain muuttamisesta. Lausuntoja pyydetään 21.1.2026 mennessä. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Laajennukset rajavartiolaitoksen toimivaltuuksiin

On hyvä, että Rajavartiolaitokselle olisi jatkossa selkeästi lakiin kirjatut toimivaltuudet estää ja keskeyttää kriittisen infrastruktuurin vahingoittaminen. Esitetyt toimivaltuudet vahvistavat yhteiskunnan turvallisuutta ja parantavat kykyä reagoida ennalta kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuviin uhkiin. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää ehdotettuja muutoksia kriittisen infrastruktuurin valvonnan osalta oikean suuntaisina ja tarpeellisina. Ministeriö pitää tärkeänä, että Rajavartiolaitos ja Liikenne- ja viestintävirasto Traficom toimivat edelleen tiiviissä yhteistyössä merenalaisten tietoliikenneyhteyksien valvonta- ja suojaamistehtävissä.

Rajavartiolakiin ehdotetaan säädettäväksi uusi 38 d §, jonka mukaan jatkossa kriittisen infrastruktuurin omistaja tai haltija on velvollinen ilmoittamaan Rajavartiolaitokselle vedenalaisen kriittisen infrastruktuurin vahingoittumisesta. Ilmoitusvelvollisuudella Rajavartiolaitokselle ei olisi vaikutusta kriittisen infrastruktuurin toimijoiden voimassa olevan lainsäädännön mukaisiin ilmoitusvelvollisuuksiin.

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014, SVPL) 275 §:ssä (126/2025) säädetään teleyrityksen ilmoitusvelvollisuudesta Liikenne- ja viestintävirastolle tapahtumasta, joka estää viestintäpalvelun toimivuuden tai häiritsee sitä olennaisesti. Liikenne- ja viestintävirasto on antanut SVPL:n nojalla määräyksen 66 A/2019 M, jonka tarkoituksena on mm. varmistaa Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaanti häiriötilanteista. Rajavartiolain muutosten valmistelussa on hyvä varmistaa, että ilmoitusvelvollisuudet häiriötilanteissa eri viranomaisille ovat selkeät.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää myönteisenä, että esitetyt toimivaltuudet vahvistavat merenkulun turvallisuutta ja varmistavat YK:n merioikeusyleissopimuksen noudattamisen. Esitetyt toimivaltuudet mahdollistavat nopean puuttumisen tilanteisiin, joissa aluksen kansallisuus on epäselvä tai väärin ilmoitettu. Tämä vähentäisi riskejä ja vahvistaisi luottamusta meriliikenteen sääntöjen noudattamiseen.

Toimivaltuuksien ulottaminen miehittämättömiin merialuksiin (niin sanottuihin meridrooneihin) on perusteltua merenalaisen kriittisen infrastruktuurin suojaamiseksi. Muutos on tarpeellinen miehittämättömien kulkuneuvojen käytön lisääntyessä merenkulkualalla. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvänä lakiluonnoksessa esitettyä meridroonin määritelmää.

Ehdotuksessa esitetään muutettavaksi voimassa olevaa ampuma-aseen käyttöä koskevaa 38 c §:ää muun muassa niin, että ampuma-asetta voitaisiin käyttää kiireellistä ja tärkeää tehtävää suoritettaessa esineen, eläimen tai muun vastaavan esteen poistamiseksi taikka miehittämättömän kulkuneuvon kulkuun puuttumiseksi.

On selvää, että kulkuun voidaan puuttua hätävarjelutilanteessa, mutta nyt ehdotetusta muotoilusta saa sen vaikutelman, kuin aseiden käyttöön voisi miehittämättömän ilma-aluksen osalta turvautua aina kiireellistä ja tärkeää tehtävää suoritettaessa, ilman että tilannetta on sen tarkemmin kvalifioitu. Suomea sitoo kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen 3 bis artikla (SopS 100/2024). On mahdollista, että miehittämättömän ilma-aluksen kyydissä voi tulevaisuudessa olla myös matkustajia.

Lakiesityksen jatkovalmistelussa olisi varmistettava, että miehittämättömään ilma-alukseen kohdistuvan ampuma-aseiden käytön kynnystä asetetaan liian matalalle Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen vastaisesti.

Olli-Pekka Rantala
kansliapäällikkö (VT)

Lars Dolk
valmius- ja tietohallintojohtaja

Liitteet

-

Jakelu

asialle VN/32242/2024

Tiedoksi

Miikka Rainiala (KOO)
Laura Eiro (TIO)
Sabina Lindström (VPO)
Antti Ellonen (KOO)
Satu Kaskinen (VPO)
Eero Hokkanen (VPO)
Aino Toikka (VPO)
Saara Reinimäki (VPO)
Jaakko Laamanen (VPO)
Maija Ahokas (VPO)

VN/32242/2024-LVM-22

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: